

LANDSCHAPSKRANT

Nood aan stilte, rust en ruimte? Beleef 4x stilte in Limburg

WIN!
een exclusieve
stiltewandeling
met stiltegids

Stilte dag - 25 april 2011 - Tessenderlo

Kom op **Paasmaandag 25 april** naar de omgeving van het **bosmuseum** in **Gerhagen**, Tessenderlo en laat je inspireren door de wondere klanken van stilte in beeld, muziek en woord. Het namiddagprogramma loopt van 14u tot 18u, met een ruim aanbod aan luistermomenten, workshops en stille wandelingen. Je hoeft je hiervoor niet op voorhand in te schrijven.

Namiddagprogramma doorlopend (14-18u)

Doorlopend in en rond het bosmuseum:

- **Stille tentoonstelling**
Schilderkunstwerken door de *Kunstkring Tessenderlo*
- **Filmvoorstelling Le Peuple Migrateur en Microcosmos**
Maak samen met de vogels de grote oversteek en duik onder in de wondere wereld van insecten
- **Land art en dichtkunst op het stiltepad**
10 stiltegedichten en bijzondere land art maken van het stiltepad een nog mooiere ervaring
- **Stiltewandeling met stilterugzakje en mijmerboekje**
Liever alleen op pad? Haal in het bosmuseum het gratis stilterugzakje en volg de opdrachten uit het mijmerboekje.
- **Stiltegedachtenboekje**
Het stiltegedachtenboekje reist door alle stiltegebieden in Limburg. Schrijf er ook jouw stiltegedachte in neer.
- **Streekmarkt met hapjes en drankjes**
Ontdek een staaltje van de lekkernijen en al het boeiende dat De Merode te bieden heeft.
- **Neem de stilte mee naar huis**
Kies één van de stille opdrachten en zet de stilte thuis verder.

Deze stilte dag kwam tot stand met de steun van de Provincie Limburg, de gemeente Tessenderlo en vele enthousiaste vrijwilligers van de Looise verenigingen.

Workshops

- 14u - 15u - 16u: **Klankworkshop** 'Duik in het hoofd van een klankkunstenaar' (6-12 jaar) door *Musica Impulscentrum voor muziek*.
- 14u - 15u30: **Zintuigenwandeling** (voor het hele gezin) door de Werkgroep Ecologie Tessenderlo
- 15u: **Wandeling 'Kunst in de natuur'** (voor het hele gezin) door stiltegids *Chris Meesen* en kunstenares *Luce Rutten*
- 15u: **Stilte ontdekken met kinderen** (6-12 jaar)
Door *Dorien Raeymaekers* van Kinder Relaxatie

Voorstellingen

- 14u - 16u: **Elmer de Olifant** (3-7 jaar) Interactief verteltheater over een olifant die 'anders' is, door *Kreejaater*
- 14u45 - 15u45 - 16u45: **Toonmoment Klankworkshop** (voor het hele gezin)
- 15u - 17u30: **Looise verhalen** (voor het hele gezin)
Looienaar Kris 'Kit' Wollants leest voor uit eigen werk
- 15u15: **Muzikaal koper-intermezzo** (voor het hele gezin)
Bjorn Verspreet & Bert Bries op trompet, *Matthias Gils* op hoorn, *Peter Mondelaers* op tuba en *Hans Gils* op bastuba van de *Harmonie Sint Lucia* brengen een intiem intermezzo.
- 17u: **Muzikaal intermezzo** (voor het hele gezin) door de percussionisten van de *Academie voor Muziek en Woord Tessenderlo*

LUISTERWANDELING

Om 19u vertrekt een intieme 'luisterwandeling' bij kaarslicht en stille klanken. We beginnen met verrassend stille percussie door de **Academie voor Muziek en Woord**. Onderweg word je betoverd door muziek, verhalen en gedichten van stadsdichter *Cyriel Gladines*, kunstenares *Luce Rutten*, zangeres *Katrien Huybrechts* en koor *Sint Lucia*. *Marleen Govaerts* en de *Werkgroep Ecologie Tessenderlo* zorgen voor de stille momenten. De wandeling eindigt met een bijzondere ervaring aan de uitkijktoren. Het aantal plaatsen voor deze intieme luisterwandeling is beperkt, dus wees er snel bij om je in te schrijven via info@rllk.be of tel 011/78 52 59.

Waar is de Stilte dag?

Bosmuseum Gerhagen, Zavelberg 10
3980 Tessenderlo

Meer info via: www.RLLK.be of info@rllk.be

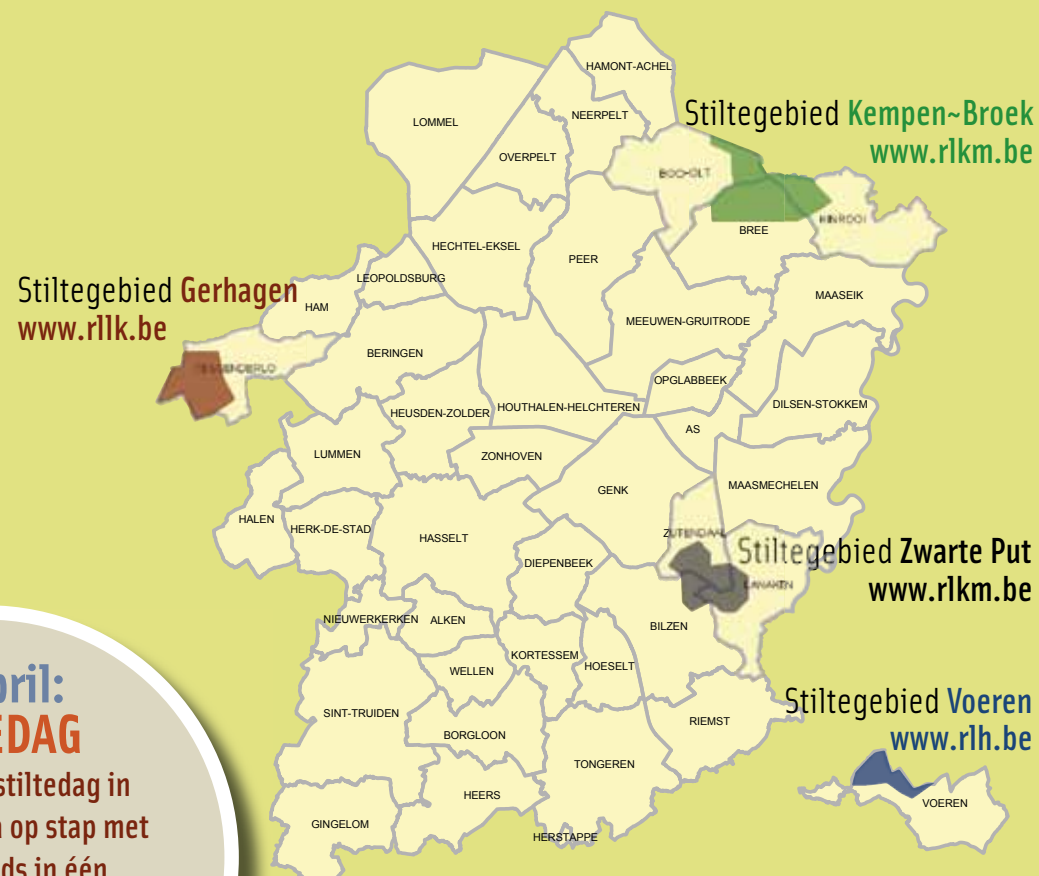
Op zoek naar stilte in Limburg

In ons dichtbevolkte land zwaait lawaai de plak: voorbijrazend verkeer, loeiharde muziek, roepende mensen ... Steeds meer snakken we naar stilte en rust. Die gaan we vaak ver over de grenzen zoeken, maar ook hier bij ons zijn er nog enkele plekjes waar je tot rust kan komen. We willen deze waardevolle stille gebieden bewaren voor ons, onze kinderen en kleinkinderen en ervoor zorgen dat ze bijdragen aan een betere leefkwaliteit. Daarom bedacht de Vlaamse regering een Kwaliteitslabel voor stiltegebieden. Aan de hand van uitgebreide metingen wordt bepaald welke gebieden in aanmerking komen voor een kwaliteitslabel. Dit label is een erkenning van het stille gebied en een stimulans om de stilte te bewaren voor ons nageslacht.

Wil dat dan zeggen dat er in een stiltegebied géén geluid mag zijn? Uiteraard niet. Stilte is méér dan geen lawaai. Het is ook een andere levenshouding. Een vorm van verstilling of stilstaan in een almaar meer hectische samenleving. Het gaat erom de stilte in jezelf te vinden of het stille van iets te 'zien'. Dat kan heel eenvoudig zijn: genieten van het staren naar ruisende bladeren, tot rust komen bij het lezen van poëzie of ontroerd worden door de schoonheid van de herfstkleuren in een bomendreef ...

De 4 stilste plekjes van Limburg

**25 april:
STILTEDAG**

Kom naar de stiltedag in Gerhagen of ga op stap met een stiltegids in één van de drie andere stiltegebieden in Limburg. Meer info op www.RLLK.be

4x stilte in Gerhagen

- 1 **Stiltepad met belevingselementen:** aan het bosmuseum vertrekken er twee stiltepaden. Onderweg kom je enkele rustplaatsen tegen die je helpen de stilte beter te ervaren, zoals een hangmat, een ligbank of een geluidswijzer. Je krijgt een gratis wandelkaart aan de balie van het bosmuseum.
- 2 **Stilte rugzakje:** in het bosmuseum kan je een gratis stilte rugzakje uitlenen. Hierin vind je een verrekijker, mijmerboekje en nog meer handige spulletjes om helemaal tot rust te komen.
- 3 **Stilte tentoonstelling met geluidscabine:** loop voor of na je wandeling even binnen in de geluidscabine van het bosmuseum. Niet alleen kom je er te weten waarom stilte zo gezond is, je zal het effect van lawaai én stilte meteen ook zelf ervaren.
- 4 **Stilte gids:** reserveer zeker ook eens een stilte gids voor je groep. Hij of zij neemt je mee op pad voor een échte stilte-ervaring. Je kan een gids reserveren op het nummer 011/26 54 53.

PRAKTISCH:

Wat: stiltegebied met stiltepad, stilte rugzakje en tentoonstelling

Waar: Vertrek aan Bosmuseum Gerhagen, Zavelberg 10, 3980 Tessenderlo

Wanneer: het hele jaar door. Het bosmuseum is van april tot eind oktober open op weekdagen van 14u-17u en op zondag van 14u-18u. Gesloten op zaterdag.

Nodig: de wandelkaart is gratis te downloaden op <http://wet.gerhagen.be> of gratis verkrijgen aan de balie van het bosmuseum, samen met de stilte rugzak.

Meer info: <http://wet.gerhagen.be>

In februari 2010 kreeg het stiltegebied Gerhagen als eerste het Vlaams kwaliteitslabel voor stiltegebieden.

met de steun van: **RUIJTE & ERF GOED**

Hout groeit terug

Na één jaar groeien er al terug scheuten op gekapte stronken.

Houtkanten zijn typisch voor grote delen van het landschap in de Kempen en bestaan uit een rij bomen en struiken. Ze werden aangelegd wanneer een boer een stuk 'woeste grond' (vaak heide) wilde gebruiken. Rondom het stuk waar hij een akker wilde maken, legde hij een aarden wal aan, die hij beplante met bomen. De bomen werden op vaste tijdstippen net boven de grond afgekapt. Op de gekapte stronken groeiden nieuwe scheuten, die opnieuw werden gekapt na zo'n 7 tot 9 jaar. Er was in de houtkant ook plaats voor knotbomen en grotere bomen....

Op deze luchtfoto van Lummen (ca. 1939) zie je duidelijk dat elk perceel is afgezoomd met een houtkant.

Hout brengt op

Door de constante 'oogst' van hout uit de houtkanten hadden we zo'n honderd jaar geleden een landschap dat er steeds wat anders uitzag. Elk jaar werd op een andere plaats een deel hout gekapt. Maar het groeide telkens wel weer terug. Het landschap stond vol houtkanten in een variatie van 'net gekapt' tot 'na een 9-tal jaar weer volledig hergroeid'.

Vandaag vinden we in ons landschap nog houtkanten, maar ze zien er helemaal anders uit. De variatie ontbreekt volledig. Door het stilvallen van het 'oogsten' van de takken is het hakhout uitgegroeid tot dikke bomen die niet meer beheerd worden. De vroegere dynamische hakhout-houtkanten zijn nu langgerekte bomenrijen. Deze hebben hun eigen charme, maar de bomenrijen hebben ook nadelen.

- het gunstige effect van de houtkant als windscherm valt weg. De wind waait immer tussen de grote stammen door, onder de kruin van de grote bomen.
- insecten vinden niet de nodige variatie in lichtinval, bodemtemperatuur enz. waardoor ook vogels minder voedsel vinden. Heel wat dieren vertoeven trouwens graag in houtkanten.
- de bomen worden steeds hoger en breder, met meerschaduw op het veld als gevolg, overhangende takken die afbreken, elektriciteitsleidingen of machines beschadigen, enz.

Houtkanten zijn bijzonder nuttig

GLUREN BIJ DE BUREN

In Normandië weten ze al langer dat hout een goede energiebron is. Een coöperatieve organiseert in de regio het houtkantenbeheer. Zo wordt jaarlijks een deel van de houtkanten geoogst en worden de snippers centraal gestockeerd en gedroogd. Mensen met verwarmingsinstallaties op houtsnippers kopen de snippers uit deze lokale voorraad. Voordelig voor iedereen. **Eén gezin heeft houtsnippers van slechts 100 m houtkant nodig om haar huis een jaar lang te verwarmen.** Een mooi voorbeeld van hoe landschapszorg en duurzame lokale energieproductie hand in hand kunnen gaan. **Regionaal Landschap Lage Kempen** bereidt momenteel een gelijkaardig project voor.

Winst voor iedereen in Normandië: houtkanten worden beheerd, landbouwers hebben extra inkomsten en gebruikers kopen voordelig lokale houtsnippers aan.

SYMPOSIUM houtkanten en energie

Op 16 juni 2011 organiseert het RLLK samen met de partners van het project 'Limburgs groen voor een groene economie' een symposium rond houtkanten en energie. Alle bevindingen rond dit thema komen deze dag aan bod. Het belooft een boeiende dag te worden. Noteer dus alvast dat je op 16 juni welkom bent voor dit gratis symposium rond houtkanten in het provinciehuis in Hasselt. Je kan je inschrijven via info@rllk.be.

PETER WEET HET BETER! Bekijk het volledige filmpje op www.facebook.com/lagekempen!

Landschapsanimator Peter Roosen van het RLLK weet als geen ander dat hout snel terug groeit. "Kijk: bij deze boom hebben we een jaar geleden de takken afgezaagd. Dit jaar zijn de scheuten al bijna een meter hoog. En binnen een jaar of 9 kunnen we hier opnieuw takken komen afzagen." Kan dit bij alle bomen? "Dit kan bij heel wat soorten, zoals hazelaar, eik, zwarte els, wilg, es... maar je moet zo'n 10 cm boven de grond zagen. Dat doe je best tussen november en februari."

12 juni: Opening Zaadboomgaard

Langs het fietsroutenetwerk op de Oude Diestersebaan in Lommel (tussen knooppunt 229 en 265) kom je vanaf juni een bijzondere nieuwe rustplaats tegen. Hier wordt immers een nieuwe zaadboomgaard aangelegd. In deze zaadtuin worden zaden van **Planten van hier** geoogst, om nieuwe bomen en struiken te kweken.

Aan de ingang van de zaadboomgaard kom je er op een speelse manier alles over te weten en kan je rustig je picknick opeten.

Op 12 juni wordt de zaadboomgaard feestelijk geopend. Tegelijk is het de **Ford Fietsdag**, waarbij je voor één keer met de fiets het Ford-testcircuit mag uitproberen. Spring dus op je fiets en kom zeker eens langs!

-> Gratis toegang van 13u tot 16u.

Oude Diestersebaan, Lommel, vlakbij de Ford testbaan

Neem de fiets en ontdek de nieuwe zaadboomgaard in Lommel op 12 juni.

Nieuwe Plantwijzer helpt je kiezen

Groeit een beukenhaag goed in mijn tuin? Welke struik hebben vlinders het liefst? Welke boom past op zandgrond van de Kempen? Op deze en vele andere vragen krijg je een antwoord in de handige Plantwijzer. Deze gloednieuwe brochure begeleidt je in de keuze van de juiste bomen en struiken 'van hier' in jouw tuin. Zo wordt jouw tuin een paradijsje voor vlinders, bijen én ben je zeker dat je boom de beste overlevingskansen heeft.

De Plantwijzer zet de beste bomen en struiken voor jouw tuin op een rijtje.

Kijk zeker ook eens op www.plantvanhier.be, waar je online een handig overzicht krijgt van de bomen en struiken die in jouw tuin passen.

-> Je kan de **Plantwijzer** gratis downloaden via www.RLLK.be (klik op publicaties). Liever een papieren versie? Stuur een mailtje met vermelding 'plantwijzer' en je adres naar info@rllk.be en wij bezorgen je een exemplaar.

Maak je eigen veger en ervaar hoe hard men vroeger moest werken voor enkele centen.

1 mei: Erfgoeddag

Op Erfgoeddag nemen we je mee op een interactieve rondleiding in Hamont-Achel. We vertrekken om 13u30 aan de Achelse Kluis, waar ook vandaag nog broeders leven in werk en gebed. De gids neemt je mee door de geschiedenis van het heidelandschap, naar de zopas herstelde site van de Grenskapel. Hier, net over de grens, kwamen de in 1648 uit Nederland verjaagde katholieken hun geloof vieren in een eenvoudig, sober kerkje.

Aan de 'Leugenbarak' ontdekken we hoe mannen vroeger zelf bezems maakten van de wortels van het pijpenstrootje, een plant die tussen de heide woekert. Door zelf een veger te maken, ontdek je pas hoe hard men moest werken voor enkele centen. Je mag je eigen veger mee naar huis nemen als aandenken én aanzet om zelf duurzaam met materiaal om te gaan. De bezems die je vandaag in de winkel koopt, zijn immers heel vaak het even harde werk van kinderen uit het Zuiden ...

-> Start om 13u30 aan de Achelse Kluis voor de rondleiding en workshop (einde ca 18u). Beperkt aantal deelnemers, dus reserveren is verplicht vóór 26 april via 011/78 52 59 of info@rllk.be.

WEDSTRIJD Win een exclusieve stiltewandeling voor je familie en vrienden

Weet jij waar in de Lage Kempen deze foto werd genomen?

Bezorg ons het juiste antwoord en maak kans op een exclusieve stiltewandeling mét stiltegids voor je familie en vrienden (max. 20 personen). Je mag zelf kiezen wanneer en in welk van de vier Limburgse stiltegebieden je wilt gaan wandelen.

Stuur je antwoord vóór 15 mei 2011 naar:
Regionaal Landschap Lage Kempen vzw,
Grote Baan 176, 3530 Houthalen-Helchteren.
E-mail: info@RLLK.be, www.RLLK.be

Met dank aan de Provincie Limburg

De winnaar van de vorige landschapskrant was An Adriaenssens uit Tessenderlo. Zij mag gaan genieten in B&B De Kiezel.

COLOFON

Deze krant wordt twee maal per jaar gratis verspreid op 128.000 exemplaren. Volgende uitgave: herfst 2011.
V.U. Frank Smeets, Regionaal Landschap Lage Kempen vzw, Grote Baan 176, 3530 Houthalen-Helchteren.
tel. 011/78 52 59. E-mail: info@RLLK.be, www.RLLK.be

Redactie en foto's: RLLK. Coverfoto: Dreamstime. Ontwerp: www.seegersgombeer.be. Druk: Moderna. Gedrukt op milieuvriendelijk papier.

Deze landschapskrant kwam tot stand met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, het Agentschap voor Natuur en Bos en het Agentschap voor Ruimte en Erfgoed, Europa, de provincie Limburg en de gemeenten Beringen, Bocholt, Halen, Ham, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Leopoldsburg, Lommel, Lummen, Neerpelt, Overpelt, Tessenderlo en Zonhoven.